

Gemeente Lingewaard

**Accountantsverslag
controle 2024**

Gemeente Lingewaard
t.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 15
6680 AA BEMMEL

Heliumstraat 64
2718 SL ZOETERMEER
telefoon (088) 236 80 00
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk
661004827/JH/1577

behandeld door
drs. D.J. Han RA

datum
2 juli 2025

onderwerp
Accountantsverslag 2024

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2024. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2024 en voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente Lingewaard.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2024 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2024 van de gemeente Lingewaard.

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 26 juni 2025 met een ambtelijke afvaardiging en de portefeuillehouder besproken. Wij bedanken de medewerkers van de gemeente voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

drs. D.J. Han RA

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag
Hoofdstuk 4	Significante risico's
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen
Bijlage A	(Gecorrigeerde) bevindingen
Bijlage B	SiSa – Fouten en onzekerheden 2024
Bijlage C	Onze onafhankelijkheid
Bijlage D	Onze communicatie met u
Bijlage E	Verantwoordelijkheden met betrekking tot fraude

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Onze controle

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2024 van gemeente Lingewaard afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad. In de controleverklaring wordt een paragraaf ter benadrukking opgenomen voor de rechtmatigheid. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit, respectievelijk uitvoeringsmaterialiteit, bedraagt € 1.641.920 respectievelijk € 1.149.344.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

Belangrijkste aandachtspunten 2025

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2024 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor boekjaar 2025 benoemen:

1. Zorgdragen voor een extra kwaliteitscontrole op de oplevering van stukken voor de jaarrekeningcontrole.
2. Waarborg de rechtmatige vaststelling van verstrekte subsidies conform de subsidieverordening.
3. Verkrijg inzicht in de mapping (specificatie van transacties per stroom of post van de jaarrekening), ook in relatie tot de baten Specifieke Uitkeringen.
4. De WMO-lasten zijn onzeker voor een bedrag van € 1.727.095 .
5. De Jeugd-lasten zijn onzeker voor een bedrag van € 969.099.
6. Monitor de ontwikkeling van de werkelijke rente ten opzichte van de rente(omslag) die op basis de begroting wordt toegerekend aan posten. Pas de (juiste) rente toerekening tijdig aan.

Controleproces

We hebben met de organisatie een intensief controleproces doorlopen. We hebben de samenwerking als prettig, constructief en professioneel ervaren. We erkennen en herkennen de stappen die zijn gezet ten aanzien van de controle van de Europese aanbestedingen.

Belangrijk aandachtspunt die wij onderkennen is de juiste aanlevering van het initiële jaarrekeningdossier, een interne toets op de jaarstukken en adequate beantwoording van de door ons gestelde vragen. Dit was op een aantal onderdelen in eerste instantie niet toereikend en heeft geleid tot nagekomen vragen. Dit heeft, in combinatie met de noodzakelijke correctie op de omslagrente, impact gehad op het proces en de afronding van de controle. Wij adviseren om ervoor te zorgen dat documentatie die wordt aangeleverd eerst voorzien wordt van een kwaliteitscheck, zodat de aangeleverde documentatie aansluit op hetgeen gevraagd wordt.

Daarnaast onderstrepen wij het belang van het uitvoeren van de verbijzonderde interne controle (VIC) op basis van een mapping / scopingdocument die zichtbaar is aangesloten op de bedragen (posten en stromen) in de jaarrekening. Dit zorgt voor een beter inzicht in de verschillende stromen, zoals de baten Specifieke Uitkeringen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Inleiding

Inleiding

In het hoofdstuk jaarrekening erkennen we verschillende belangrijke aspecten van de jaarrekening welke we met u willen delen.

We beginnen met de uitgevoerde werkzaamheden door het college voor de rechtmatigheidsverantwoording. We rapporteren over de gehanteerde verantwoordingsgrens, gevolgd door een toelichting op het normenkader en onze constatering bij de werkzaamheden van het college.

Vervolgens gaan we dieper in op de schattingen die zijn gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening, de grondexploitaties, en de verantwoording binnen het sociaal domein.

Tot slot zullen we de verenigbaarheid van de jaarrekening en het jaarverslag behandelen, evenals de kwaliteit van de toelichting en aandacht voor frauderisico's.

Onze controle heeft tot veel afwijkingen geleid die inmiddels zijn gecorrigeerd in de laatste versie van de jaarrekening. Los van de correcties die betrekking hebben op de aanpassing van de rente omslag, hebben wij verschillende afwijkingen geconstateerd. In bijlage A1 en A2 hebben we die zoveel mogelijk samengevat.

Voor de correcties met betrekking tot de renteomslag geldt dat uw organisatie veel werk heeft verzet om de verschillen te berekenen en de jaarrekening daar op aan te passen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordings- en rapportagegrens

We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 1% van de lasten inclusief dotatie reserves. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van 10% van de verantwoordingsgrens.

Voor onze eigen controle en controleverklaring hanteren wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) waarbij een voorgeschreven gelijke verantwoordingsgrens van 1% geldt.

Normenkader

Het normenkader is geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en is vastgesteld op 26 september 2024. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en gemeentelijke regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uit gevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en gemeentelijke regelgeving.

Begrotingscriterium

Gemeente Lingewaard heeft middels een aanpassing van de financiële verordening ten aanzien van de afwijkingen van de baten en overschrijding van de lasten invulling gegeven aan tijdigheid (tijdig informeren van de raad). Hierdoor tellen deze afwijkingen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel.

In totaliteit is een bedrag van € 2.872.000 aan overschrijdingen van de lasten en € 537.000 aan overschrijdingen van investeringskredieten geconstateerd.

Uit onze werkzaamheden zijn we niet tot een ander oordeel gekomen dan het college. De gemaakte afwegingen zijn in lijn met de criteria zoals vastgesteld in financiële verordening. Wij adviseren de gemeente om te analyseren hoe de formele onrechtmatigheden in de toekomst verder kunnen worden beperkt.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording

Voorwaardecriterium

Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De organisatie meldt een onrechtmatigheid met betrekking tot het niet naleven van de Europese Aanbestedingsregels ter grootte van € 2.345.000.

Ten aanzien van de naleving van de Algemene Subsidieverordening gemeente Lingewaard is naar aanleiding van onze controle een onrechtmatigheid van € 775.000 gerapporteerd. Deze onrechtmatigheid ontstaat doordat niet altijd de vereiste controleverklaring door de subsidieontvanger wordt aangeleverd.

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium

We constateren dat naast het begrotingscriterium terecht ook in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting is opgenomen over het voorwaarde criterium en misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium. U heeft geen rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden met betrekking tot M&O geconstateerd die consequenties hebben voor het getrouwe beeld van de jaarrekening.

Oordeel

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de getrouwe weergave van de rechtmatigheidsverantwoording gecontroleerd. Het college geeft, na doorgevoerde correcties, een onrechtmatig oordeel. Wij komen niet tot een ander oordeel dan het college. Ons oordeel wordt dan ook niet aangepast als gevolg van het onrechtmatig oordeel van het college. Wel zullen wij conform NBA Audit Alert 48 met betrekking tot uw rechtmatigheidsverantwoording een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden opnemen in onze controleverklaring.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Uw belangrijkste schattingen samengevat

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die bij het opstellen van de jaarrekening 2024 zijn gemaakt geëvalueerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijk schattingen	Mate van subjectiviteit/complexiteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2024	2023	
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Gemiddeld			De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met voorgaand jaar en de termijnen die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Waardering van de in exploitatie genomen gronden	Hoog			De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze gewaardeerd. Aan de exploitatieopzet liggen berekeningen en onderbouwingen ten grondslag waarbij op een conservatieve wijze rekening wordt gehouden met toekomstige kosten en opbrengsten. Wij kunnen ons verenigen met de wijze waarop de waardering van de grondexploitatie is bepaald.
Voorzieningen	Gemiddeld			Wij kunnen ons verenigen met de waardering van de voorzieningen. De voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen uiteindelijk toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.
Waardering financiële vaste activa	Laag			Er zijn geen indicaties dat een aanvullende afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren	Laag			Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons verenigen met de wijze waarop de voorziening voor de verschillende soorten vorderingen is bepaald.

= controleverschil

= Optimistisch

= Evenwichtig

= Voorzichtig

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Grondexploitaties

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames van het college beoordeeld en zijn tot de conclusie gekomen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en uitgebalanceerde overwegingen.

Nota grondbeleid

Zoals in de managementletter reeds benoemd hebben wij vastgesteld dat de nota grondbeleid niet is geactualiseerd. De organisatie heeft de actualisatie reeds gestart.

Gehanteerde parameters

De gemeente heeft evenals in voorgaande jaren exploitatieopzetten opgesteld die inzicht geven in de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten per grondexploitatie.

Wij hebben de parameters en uitgangspunten van de grondexploitaties gecontroleerd.

Voor de opbrengsten (prijzen) die reeds vastliggen in overeenkomsten met externe partijen wordt geen indexatie toegepast. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde parameters in lijn liggen met de Outlook grondexploitaties 2025 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Wij kunnen ons hier in vinden.

Raming van kosten en opbrengsten

De uitgangspunten en veronderstellingen zijn met name bepaald op basis van ervaringscijfers vanuit referentieprojecten, besteksramingen / aanbestedingen en inzichten van medewerkers binnen de eigen organisatie en ramingen / taxaties van externe adviseurs.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden zijn we tot de conclusie gekomen dat de exploitatieopzetten zijn gebaseerd op valide uitgangspunten.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Sociaal Domein

Algemeen

Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening, maar voor het sociaal domein is sprake van afhankelijkheid van andere partijen. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) voert voor de PGB's het proces van betaling aan cliënten uit en zorgaanbieders leveren productieverantwoordingen aan voor in het boekjaar geleverde zorg. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein, is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van andere partijen.

Productieverantwoordingen

Uw gemeente heeft voor de financiële verantwoording van de Jeugdzorg en WMO een aansluiting gemaakt tussen de financiële administratie en zorgadministratie op basis van het berichtenverkeer. Tot slot is er aansluiting gezocht met de ontvangen productieverantwoordingen van de zorgleveranciers.

De productieverantwoordingen worden voorzien van een controleverklaring. Op het moment dat de controleverklaring een goedkeurend oordeel heeft, hebben wij voldoende zekerheid over de getrouwheid van deze kosten WMO en Jeugdzorg inclusief prestatieverklaring.

Voor de bestedingen met productieverantwoording en zonder goedkeurende controleverklaring zijn er een aantal zorgaanbieders waarvan de nauwkeurigheid van de lasten niet is vast te stellen. Dit leidt tot een onzekerheid in de verantwoording. Voor WMO-lasten betreft dit € 1.727.095 en voor Jeugd-lasten betreft dit € 969.099

We constateren dat aanvullende werkzaamheden zijn uitgevoerd om prestatielevering vast te stellen bij zorgaanbieders zonder productieverantwoording en controleverklaring. Ten tijde van de jaarrekeningcontrole waren deze werkzaamheden echter niet voldoende afgerond. Hierdoor is de onzekerheid niet weggenomen.

Ondertekenen beschikking

We hebben geconstateerd dat de beschikkingen voor zowel WMO als Jeugd niet altijd worden ondertekend. Wij adviseren om altijd (digitaal of fysiek) een handtekening te zetten op de beschikking.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In de BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Aandacht voor frauderisico's als onderdeel van risicobeheersing

We hebben geconstateerd dat de gemeente een frauderisicoanalyse heeft opgesteld als onderdeel van het intern controleplan. Deze kan aangescherpt worden om te voldoen aan de minimale vereisten. We adviseren bij het identificeren van frauderisico's specifiek gebruik te maken van de fraudedriehoek. Als sluitstuk adviseren wij u om werkzaamheden uit te voeren om vast te stellen dat de interne beheersing functioneert volgens de opzet.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit raadspectief. De inzichtelijkheid is toereikend en heeft de aandacht van college en auditcommissie.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Significante (fraude)risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
<p>Het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersing te doorbreken die anderszins effectief lijkt te werken. Het risico is verondersteld in alle entiteiten aanwezig te zijn.</p> <p>Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de memoriaalboekingen die worden gemaakt in het afsluitingsproces.</p>	<p>Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van handmatige en niet routinematige journaalposten en het maken van schattingen. Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet volledig worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.</p>	<p>Het doorbreken van beheersingsmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant risico. Interne beheersingsmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekening slechts beperken, en niet volledig mitigeren, wegens de inherente beperkingen van interne beheersmaatregelen.</p> <p>Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.</p> <p>Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.</p> <p>Tevens hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college.</p> <p>Conclusie: Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college.</p>

Dit significante (fraude)risico op management override betreft een verplicht risico vanuit de beroepsregels voor accountants.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Significante (fraude)risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
<p>Het frauderisico op onrechtmatige betalingen komt voort uit het ontbreken van een 4-ogen principe (functiescheiding) op het bestellen, goedkeuren van de prestatie alsmede budget op facturen < € 5.000. Hiervoor wordt een verhoogd (fraude) risico onderkend op de populatie inkopen < € 5.000. Dit risico heeft betrekking op het onrechtmatig onttrekken van middelen aan de organisatie waarvoor geen prestatie is geleverd.</p>	<p>Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.</p>	<p>Wij hebben de opzet en implementatie van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd rondom de inkopen. Op de populatie inkopen in het tweede halfjaar < € 5.000 zijn aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd.</p> <p>Conclusie: Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen dat er middels de verrichte inkopen ten onrechte middelen aan de organisatie zijn onttrokken.</p>

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Significante risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
<p>Het resultaat van de onderhanden werken zijn aan schatting onderhevig. De nog te realiseren kosten en opbrengsten zijn onzeker en daarmee complex om in te schatten. De schattingselementen bestaan uit nog te maken kosten en opbrengsten, indexatie van schatting en fasering van het project.</p>	<p>Het management actualiseert ten minste jaarlijks de exploitatieopzetten waarbij de nog te realiseren kosten en opbrengsten worden geactualiseerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ramingen en taxaties van externe alsmede intern opgestelde berekening waarbij voor de te verwachte lasten een P (prijs) x Q (hoeveelheid) berekening wordt opgesteld. Voor de opbrengsten wordt er gebruik gemaakt van een grondprijzenbrief.</p>	<p>Wij hebben de opzet en implementatie van interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd rondom de actualisatie van de grondexploitaties.</p> <p>Daarnaast hebben wij middels gegevensgerichte werkzaamheden vastgesteld dat de gehanteerde uitgangspunten voor de nog te realiseren kosten/ opbrengsten toereikend zijn onderbouwd.</p> <p>Conclusie: Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot aanpassingen in de waardering van de grondexploitaties. Tevens verwijzen wij naar de pagina's jaarrekening grondexploitaties waar wij nader zijn ingegaan op de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de grondexploitaties.</p>

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage interim

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in november 2024 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet en het bestaan van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover deze van belang is voor onze accountantscontrole van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Over de bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij gerapporteerd in onze managementletter.

Wij verwijzen voor meer informatie over onze bevindingen naar deze rapportage en hebben in de figuur op de volgende dia het algeheel beeld van de interne beheersing samengevat opgenomen. Daarnaast hebben we op de dia's erna de belangrijkste bevindingen tijdens de interim-controle herhaald. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de uitgebrachte managementletter.

Rapportage IT

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Algeheel beeld interne beheersing

Proces	Status 2024	Status 2023
Financial reporting (P&C Cyclus)	●	●
Inkopen	●	●
Aanbestedingen	●	●
Betalingen	●	●
Treasury	●	●
Personeel en salarisadministratie	●	●
Omgevingsvergunningen	●	●
Subsidieverstrekingen	●	●
Burgerleges	●	●
Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	●	●
Jeugdhulp	●	●
Uitkeringen	●	●
Grondexploitatie	●	●

Toelichting

Wij hebben in bovenstaand overzicht aangegeven wat de kwaliteit van het primaire proces is. Geel wil zeggen dat niet alle risico's zichtbaar in het proces worden afgedekt. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat een controle onvoldoende zichtbaar is of omdat het een bewuste keuze is om een bepaald risico te accepteren. Slot- en sluitstuk van de organisatie is de verbijzonderde interne controle (VIC). De VIC stelt achteraf (via deelwaarnemingen) gegevensgericht vast of transacties op een juiste manier tot stand zijn gekomen en zijn verwerkt in de administratie. Dit is gebruikelijk bij een organisatie van deze omvang. Op basis van de huidige informatie hebben wij geen indicatie dat de bevindingen van invloed zijn op het oordeel bij de jaarrekening.

Toelichting

●	De inrichting van het proces is zodanig dat een systeemgerichte controle mogelijk is. De systeemgerichte controle is alleen mogelijk wanneer proces opzet is beschreven waardoor er sprake is van een uniforme werkwijze, de IT passende maatregelen heeft, toereikende en zichtbare interne beheersing en de VIC de werking heeft vastgesteld.
●	De inrichting van het proces voldoet gedeeltelijk, maar de risico's die ermee samenhangen, vormen geen directe bedreiging voor de bedrijfsprocessen en de risico's zijn met aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden af te dekken.
●	De inrichting van het proces voldoet niet en geeft aanvullende wezenlijk aanvullende risico's voor de jaarrekeningcontrole.

- Inleiding
- Samenvatting
- Jaarrekening
- Jaarverslag
- Significante risico's
- **Interne beheersing**
- Externe ontwikkelingen
- Bijlagen

Belangrijkste bevindingen interne beheersing 2024

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
1	Rechtmatigheids-verantwoording/ inkopen <i>Spend-analyse</i>		<p>Constatering: Wij constateren dat de organisatie moeite heeft met het opstellen en uitvoeren van een spend-analyse. Wij willen hierbij benadrukken dat dit een verantwoordelijkheid van de organisatie als geheel is, en niet beperkt is tot de VIC.</p> <p>Risico: Het risico bestaat dat niet tijdig een juiste, volledige en controleerbare spend-analyse aanwezig is om het voorwaardencriterium de rechtmatigheids-verantwoording te onderbouwen en controleren.</p> <p>Aanbeveling: Wij adviseren om binnen de organisatie prioriteit te geven aan het opstellen van een spend-analyse en indien nodig externe (juridische) hulp hierbij in te schakelen.</p> <p>Impact op jaarrekeningcontrole: Het niet tijdig opleveren van een juiste, volledige en controleerbare spend-analyse kan zorgen voor een niet afdoende onderbouwd oordeel in de rechtmatigheidsverantwoording. Dit heeft impact op de uit te voeren controlewerkzaamheden.</p>

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Op 21 maart jl. zijn de beoogde aanpassingen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vastgesteld. Daarbij zijn ook het Waterschapsbesluit en het Besluit financiële verhouding 2001 aangepast. Met dit besluit is de onderliggende wetgeving met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording, die sinds boekjaar 2023 op grond van de Gemeentewet al verplicht was, met ingang van boekjaar 2025 formeel ingebed in de onderliggende wet- en regelgeving.

Daarnaast bevat de herziening van het BADO ook een aantal aanpassingen die betrekking hebben op de controle van de boekjaren 2025 en verder. Uw gemeenteraad stelt in het controleprotocol de maximale goedkeuringstolerantie voor de getrouwheidscontrole van de jaarrekening door de accountant vast. Tot op heden mocht de goedkeuringstolerantie voor de jaarrekening maximaal 1% van de totale lasten (**inclusief** dotaties aan reserves) en voor onzekerheden 3% van de totale lasten (inclusief dotaties aan reserves) bedragen. Met ingang van het boekjaar 2025 zijn er de volgende veranderingen:

- De afzonderlijke weging voor fouten en onzekerheden door de accountant komt te vervallen. De goedkeuringstolerantie geldt voor alle geconstateerde afwijkingen gezamenlijk.
- De grondslag waarop de goedkeuringstolerantie wordt gebaseerd betreft de totale lasten **exclusief** dotaties aan reserves, waar dit tot voorheen op de totale lasten **inclusief** dotaties aan reserves werd gebaseerd.
- De maximaal toegestane goedkeuringstolerantie stijgt van 1% van de grondslag naar 2% van de grondslag.
- De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording mag maximaal 2% van de grondslag bedragen, waar dit tot en met boekjaar 2024 nog 3% van de grondslag mocht zijn. Wij merken hierbij op dat de gemeente Lingewaard momenteel een verantwoordingsgrens van 1% van de grondslag hanteert waardoor kan worden heroverwogen of bijstelling gewenst is.

Wij adviseren u om de wijzigingen in het BADO in overweging te nemen bij het bepalen van de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole en de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording zoals die in het controleprotocol voor de jaarrekening 2025 worden vastgesteld. Graag gaan wij hierover met uw rekeningcommissie in gesprek.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

De NIS2-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 geldig in de Europese Unie. In Nederland is het niet gelukt om deze EU-richtlijnen op tijd om te zetten in nationale wetgeving. De verwachting is dat de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het derde kwartaal van 2025 in werking treedt.

De belangrijkste verplichtingen onder de Cyberbeveiligingswet

- Zorgplicht (adequate maatregelen)
Op basis van een risico analyse zijn entiteiten verplicht om passende maatregelen te nemen voor de beveiliging van hun netwerk- en informatiesystemen.
- Bestuur (kennisniveau)
De leden van het bestuur moeten de maatregelen goedkeuren en toezicht houden op de effectiviteit ervan. Om dit goed te kunnen doen, dienen zij een opleiding te volgen.
- Registratieplicht (centraal register NIS2-entiteiten)
Entiteiten die onder de wet vallen zijn verplicht zich te registreren in het entiteitenregister.
- Meldplicht (significante incidenten)
Entiteiten moeten significante incidenten onverwijld (zo snel mogelijk) en binnen 24 uur melden bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT) aan de toezichthouder.

De Cyberbeveiligingswet en BIO2

De BIO2 is de opvolger van de huidige BIO1.04 en wordt het nieuwe kader voor de overheid voor informatiebeveiliging. De nieuwe BIO volgt op de evaluatie van de huidige versie en valt samen met de ontwikkelingen rondom de Cyberbeveiligingswet. De aanpak van BIO2 is een passende manier om te voldoen aan de zorgplicht onder de Cyberbeveiligingswet. In de concept-Cyberbeveiligingswet staat dat aanvullende regels voor beveiliging via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) kunnen worden gesteld. Het is zeer waarschijnlijk dat BIO2 op deze manier wettelijk wordt verankerd.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen (3/5)

Wet toekomst pensioenen

Het Nederlandse pensioenstelsel ondergaat met de Wet toekomst pensioenen haar grootste verandering ooit. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet ook gemeente Lingewaard klaar zijn voor deze verandering.

Het bestuur van het ABP en de sociale partners hebben besloten over zowel de nieuwe pensioenregeling als de keuzes voor de overgang naar de nieuwe regeling. In het transitieplan zijn regelingen getroffen voor adequate compensatie welke (deels) verplicht zijn voor u. Daar komen dan extra kosten bij kijken. Het is daarom goed om de ontwikkelingen van uw organisatie te volgen en daar op voor te sorteren voor zover mogelijk in de begroting.

Sommige wijzigingen zijn dichterbij dan verwacht. Zo heeft uw pensioenfonds ervoor gekozen om per 1 januari 2024 de startleeftijd voor het opbouwen van pensioen te verlagen van 21 naar 18 jaar.

Registratieverplichting CO2-uitstoot

Per 1 juli 2024 moeten werkgevers met 100 of meer werknemers de CO2-uitstoot van werknemers gaan bijhouden van zowel woon-werkverkeer als zakelijk verkeer.

Elk jaar moet vóór 1 juli de CO-2 uitstoot over het voorliggende kalenderjaar worden gerapporteerd aan de overheid. De eerste rapportageverplichting vindt daarmee uiterlijk plaats op 30 juni 2025. Hiervoor wordt een online formulier beschikbaar gesteld.

Meer informatie over de registratie en rapportage vindt u op de website van de [Rijksdienst voor Ondernemend Nederland](#).

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Ontwikkeling SPUK's

In het coalitie akkoord heeft de regering bekend gemaakt dat zij het voornemen de SPUK's af te schaffen en over te hevelen naar het gemeentefonds. De overheveling van SPUK's naar het Gemeentefonds heeft als doel om de verantwoordingslast te verminderen en meer flexibiliteit te bieden aan gemeenten.

Het behoud of de afschaffing van SPUK's kan directe gevolgen hebben voor gemeentelijke projecten, vooral op het gebied van educatie en beroepsonderwijs. Naar verwachting wordt in de loop van 2025 een definitieve beslissing verwacht over het voortbestaan van de SPUK's. Gemeenten kunnen zich nog uitspreken voor het behoud van specifieke uitkeringen als de voordelen hiervan opwegen tegen de overheveling naar het Gemeentefonds.

Het kabinet heeft een afwegingskader opgesteld om te bepalen welke SPUK's behouden blijven. Dit kader houdt rekening met juridische, praktische en politieke redenen. Een budgetkorting van 10% is afgesproken voor de SPUK's die behouden blijven, wat kan leiden tot minder activiteiten of doelmatiger uitvoering van de bestaande activiteiten.

Opbrengsten

Volgens recente onderzoeken wordt verwacht dat de grondprijzen voor woningbouw en bedrijventerreinen in Nederland de komende jaren zullen blijven stijgen. Voor 2025 wordt een gemiddelde stijging van 3,4% verwacht voor woningbouwlocaties, met variaties per regio. Deze stijging wordt gedreven door de aanhoudende druk op de woningmarkt en schaarste aan beschikbare grond. Voor bedrijventerreinen wordt een gemiddelde prijsstijging van 2,6% verwacht in 2025.

Kosten

De kosteninflatie voor grondexploitatie wordt beïnvloed door verschillende factoren zoals bouwkosten, rentestanden en energieprijzen. Voor 2025 wordt een kosteninflatie van ongeveer 3,2% verwacht, met een geleidelijke daling naar 2,8% in 2030. De stijgende rente en bouwkosten zijn belangrijke factoren die bijdragen aan deze inflatie.

Bijzonderheden in de inflatie

- **Energieprijzen:** Energieprijzen blijven een belangrijke factor in de kosteninflatie. Hoewel de prijzen in 2024 zijn gestabiliseerd, kunnen geopolitieke spanningen en veranderingen in de wereldwijde vraag en aanbod de prijzen beïnvloeden.
- **Loonkosten:** De verwachte looninflatie voor 2025 is verhoogd naar 4,3%, wat hoger is dan eerdere voorspellingen. De oorzaak ligt in toenemende looneisen bij CAO onderhandelingen.
- **Grondstofprijzen:** Stijgende grondstofprijzen kunnen ook bijdragen aan hogere kosten voor gemeenten, vooral in sectoren die afhankelijk zijn van geïmporteerde materialen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Ontwikkelingen grondexploitatie

Externe ontwikkelingen (5/5)

Duurzaamheids- verslaggeving

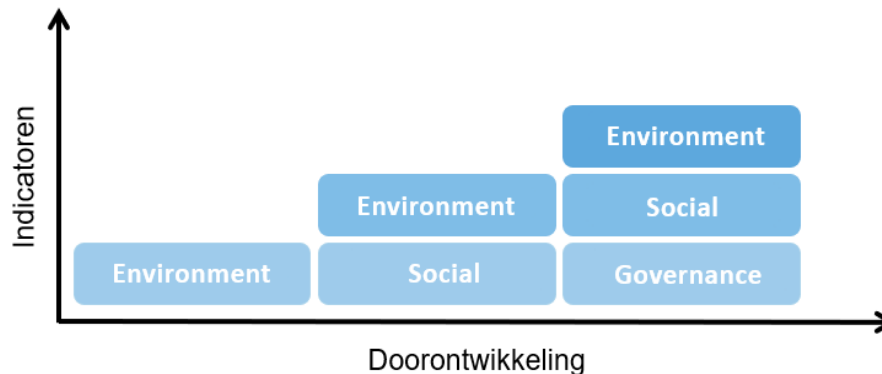
In een tijd waarin duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal staan, wordt de noodzaak voor duurzaamheidsverslaggeving in de publieke sector steeds urgenter. Organisaties in de publieke sector hebben een aanzienlijke impact op mens en milieu en een intrinsieke verantwoordelijkheid om transparantie te bieden. Het opstellen van een duurzaamheidsverslag is daarbij essentieel voor vertrouwen, het voldoen aan verwachtingen van belanghebbenden en het stimuleren van positieve verandering.

Duurzaamheidsverslaggeving is momenteel geen wettelijke vereiste voor decentrale overheden, maar het belang ervan wordt steeds groter. Vanaf het boekjaar 2024 zullen beursgenoteerde bedrijven zich conformeren aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) als leidende richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving. Kleinere bedrijven zullen zich in de daaropvolgende jaren moeten verantwoorden, al lijkt het nieuwe Omnibus-voorstel dit proces te vertragen.

Decentrale overheden zijn onderdeel van een waardeketen waarin bedrijven zitten die onderhevig zijn aan de CSRD. Transparantie over duurzaamheid is dan ook van strategisch belang voor decentrale overheden, aangezien stakeholders steeds vaker informatie opvragen voor hun eigen rapportageverplichtingen. Zo kan een publieke bank informatie nodig hebben over de inzet van geleende middelen voor duurzame projecten. Andere voorbeelden zijn grote zorginstellingen en verzekeraars die hun duurzaamheidsimpact moeten verantwoorden en samenwerken met de gemeente op het gebied van WMO en jeugdzorg.

Om decentrale overheden richtlijnen te bieden voor de duurzaamheidsverantwoording heeft de Coalition of the Willing—een samenwerkingsverband van publieke instanties en accountants- en advieskantoren—een handreiking ontwikkeld. Deze handreiking biedt concrete richtlijnen voor het meten, rapporteren en verbeteren van duurzaamheidsprestaties. Het doel is om transparantie en kennisdeling te bevorderen, zodat duurzaamheid structureel wordt verankerd in beleid en verslaggeving.

Voor de implementatie van de duurzaamheidsverantwoording, gebaseerd op de ESRS, is gekozen voor een groeimodel. De handreiking richt zich in eerste instantie op milieuaspecten vanwege de haalbaarheid en de urgentie ervan. In de toekomst wordt de handreiking stapsgewijs doorontwikkeld, onder andere met sociale indicatoren en governance-aspecten.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage A1 – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
WMO; voor zover de prestatielevering niet is vastgesteld zijn de kosten onzeker.		€ 1.727.095	
Jeugd; voor zover de prestatielevering niet is vastgesteld zijn de kosten onzeker.		€ 969.099	

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
Correctie renteomslag			€ 1.200.000
MVA – Bijdrage gemeente Nijmegen niet verwerkt als bijdragen derden			€ 1.586.630
Grondexploitaties – Afsluiten complex Fitness Centrum opgenomen in kolom vermindering i.p.v. winst-/verliesname			€ 232.000
Overlopende activa – opnemen verplichte categorieën			Presentatie BBV
Overlopende activa – Diverse SPUK's reclassificeren			€ 1.203.208
Vorzieningen – Vrijval gesaldeerd gepresenteerd			€ 153.440
Overlopende passiva – opnemen verplichte categorieën			Presentatie BBV
WNT model aangepast			N.v.t.
Rechtmatigheidsverantwoording aangepast			N.v.t.
Rechtmatigheidsverantwoording aanbestedingsrechtmatigheid	€ 248.000		
Rechtmatigheidsverantwoording subsidies	€ 775.000		
SiSa J32			Antwoord eindverantwoording
SiSa J94			Indicator onjuist ingevuld

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2024

In onze controle zijn specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening.

Voor de werkzaamheden stelt het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) andere rapportage toleranties dan gehanteerd zijn bij de controle van uw jaarrekening. De rapporteringstolerantie per specifieke uitkering is:

- € 12.500 wanneer de omvangsbasis niet hoger is dan € 125.000;
- 10% van de omvang wanneer de omvangsbasis tussen € 125.000 en € 1.000.000 ligt;
- € 125.000 wanneer de omvangsbasis hoger is dan € 1.000.000.

Wanneer de regelingen geen toelichting bevatten hebben we geen bevindingen geconstateerd met een omvang groter dan de rapportage tolerantie.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerhe
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	NVT		
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	NVT		
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	NVT		
OCW D8	Specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	NVT		
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen	NVT		
lenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	NVT		
lenW E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	NVT		
lenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	NVT		
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	NVT		

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2024

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G10	Wet Inburgering gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G13	Onderwijsroute deel gemeente 2024	NVT		
VWS H4	Specifieke uitkering stimulering sport	NVT		
VWS H30	Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026	NVT		
VWS H35B	Regeling specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	NVT		
VRO J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	NVT		
VWO J30	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde	NVT		
VRO J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	NVT		
VWO J43	Regeling reductie energiegebruik woningen	NVT		
VRO J55	Aanpak energiearmoede	NVT		
VRO J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	NVT		

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2024

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
VRO J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	NVT		
VRO J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	NVT		
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	NVT		
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	NVT		

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage C - Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de Gemeente Lingewaard, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2024 geen rotatie plaatsgevonden.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en Gemeente Lingewaard, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage D - Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.

Bevestigingen van het college

Wij hebben bij het bestuur ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande uw verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening en de andere informatie.

Daarnaast hebben wij van u een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de Gemeente Lingewaard ontvangen.

Wij hebben in ons controleplan gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid.

Door middel van ons controleplan hebben wij ook een beschrijving gegeven van de reikwijdte en timing van onze controle, waaronder significante risico's en materialiteit.

Eveneens door middel van dit accountantsverslag informeren wij de gemeenteraad over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.

Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het college en de medewerkers van de Gemeente Lingewaard de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Onze communicatie met de gemeenteraad / algemeen bestuur

Geen meningsverschillen met bestuur en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage E – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met governance belaste personen en het college. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw gemeente in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de met governance belaste personen en het college wordt gebracht; en
- Daarnaast zijn de met governance belaste personen verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de met governance belaste personen, het college en anderen binnen de entiteit ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de entiteit te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij het college verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop de met governance belaste personen toezicht uitoefenen op de door het college gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden besproken met de met governance belaste personen.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage E – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. De werkzaamheden voor de frauderisico's zijn opgenomen in de voorgaande sectie van significante (fraude)risico's.

Beoordeling interne beheersing frauderisico's

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre frauderisico's intern beheerst worden. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

- Bewustzijn
 - We nemen waar dat de medewerkers die we hebben gesproken een integere houding hebben. U heeft ook trainingen hiervoor uitgevoerd, waarbij de aandacht voornamelijk ligt in het primair proces.
- Preventieve maatregelen
 - We nemen in de opzet van de processen geen leemtes waar die aanleiding geven tot hogere frauderisicofactoren. Wanneer de interne beheersing meeweegt in de risico inschatting van de verbijzonderde interne controle dient u wel de werking vast te stellen middels deelwaarneming.
- Detectieve maatregelen
 - Uit uw maatregelen zijn geen fraudes gebleken, zoals u ons ook heeft bevestigd. We constateren ruimte voor verbetering bij de verbijzonderde controle door de fraude risicoanalyse hierin te verwerken en specifieke werkzaamheden voor erkende frauderisico's uit te voeren.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het college en de gemeenteraad van gemeente Lingewaard en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het college en de raadsleden behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Introductie

Samenvatting

Belangrijkste bevindingen

Oordeel bij de jaarrekening

Overige onderwerpen

Ontwikkelingen